

Obsah

Úvod (Vladimír Blaha)	XV
------------------------------------	-----------

Obecná část

1	Definice, etiologie, epidemiologie abdominální katastrofy (Zdeněk Zadák, Vladimír Blaha)	3
1.1	Klinická manifestace a mechanismy vzniku syndromu břišní katastrofy (Zdeněk Zadák)	3
1.2	Syndrom břišního kompartmentu (Zdeněk Zadák)	4
1.3	Abdominální katastrofa při perforaci dutého orgánu v abdominální oblasti (Zdeněk Zadák)	5
1.4	Abdominální katastrofa při ischemii tenkého střeva a kolon (Zdeněk Zadák)	6
1.4.1	Akutní ischemie střeva	6
1.4.2	Ischemická kolitida	6
1.5	Kolitida způsobená <i>Clostridium difficile</i> (Zdeněk Zadák)	7
1.6	Abdominální katastrofa pod obrazem akalkulózní cholecystitidy (Zdeněk Zadák)	8
1.7	Abdominální katastrofa při ruptuře aneuryzmatu břišní aorty a ruptuře aneuryzmatu viscerálních arterií (Zdeněk Zadák)	9
1.7.1	Břišní katastrofa při ruptuře aneuryzmatu břišní aorty	9
1.7.2	Břišní katastrofa jako důsledek ruptury aneuryzmatu viscerálních arterií	9
1.8	Abdominální katastrofa při intraperitoneální infekci a sepsi – nitrobřišní absces (Zdeněk Zadák)	9
1.9	Abdominální katastrofa při onkologickém onemocnění (Zdeněk Zadák)	11
1.10	Abdominální katastrofa jako komplikace endoskopických výkonů (Zdeněk Zadák)	11
1.11	Abdominální katastrofa v rámci hyperlipidemické krize asociované s akutní pankreatitidou (Vladimír Blaha)	11
1.11.1	Patofyziologie vzniku akutní pankreatitidy při hypertriglyceridemii	12
1.11.2	Terapie akutní pankreatitidy při hypertriglyceridemii	12
2	Základy klinické výživy při léčbě abdominálních katastrof – využití pro nutriční podporu (Luboš Sobotka, Ondřej Sobotka, Zdeněk Zadák, Jakub Víšek, Vladimír Blaha)	15
2.1	Metabolismus sacharidů ve vztahu k abdominálním katastrofám (Luboš Sobotka, Ondřej Sobotka)	15
2.1.1	Glukóza v přírodě jako složka stravy	15
2.1.2	Glukóza jako stavební kámen organické hmoty	16
2.1.3	Glukóza jako energie	17
2.1.4	Zásoby glukózy	17
2.1.5	Inzulinová rezistence	17
2.2	Metabolismus proteinů při abdominálních katastrofách (Zdeněk Zadák, Jakub Víšek)	18

2.2.1	Specifický účinek vybraných aminokyselin při inflamatorním procesu, sepsi a mezenterické ischemii u abdominálních katastrof	20
2.2.2	Stanovení a zajištění dusíkové bilance	21
2.3	Metabolismus tuků při abdominálních katastrofách (<i>Vladimír Blaha</i>)	21
2.3.1	Trávení, mobilizace a transport tuků	22
2.3.2	Tuky z potravy a absorpce v tenkém střevě	22
2.3.3	Hormonální regulace mobilizace a ukládání triglyceridů	23
2.3.4	Aktivace mastných kyselin a transport do mitochondrií	23
2.3.5	Metabolismus tuků v nutričních přípravcích	24
2.4	Další úlohy lipidů – mediátory, inflamatorní proces a imunita (<i>Zdeněk Zadák</i>)	24
2.4.1	Omega-3 mastné kyseliny a jejich produkty u interních a chirurgických pacientů	25
2.4.2	Omega-3 mastné kyseliny u septických pacientů	26
2.4.3	Suplementace omega-3 mastných kyselin u chronických onemocnění a kritických pacientů	26
2.5	Mikronutrienty v intenzivní péči a při abdominálních katastrofách (<i>Zdeněk Zadák</i>)	28
2.5.1	Závažné stavy deficitu vybraných stopových prvků a vitaminů	29

Speciální část

3	Strategie léčby abdominální katastrofy (<i>Jan Maňák</i>)	37
3.1	Stabilizace nemocného a léčba kritického stavu	37
3.1.1	Léčba šoku a sepse	37
3.1.2	Nastavení tekutinového režimu	42
3.2	Volba způsobu výživy	42
3.3	Stabilní hojení a rehabilitace	43
3.4	Příprava na chirurgický výkon	43
4	Předoperační příprava, perioperační a pooperační péče o pacienty s abdominální katastrofou (<i>Eduard Havel</i>)	47
4.1	Patofyziologie abdominální katastrofy	47
4.2	Předoperační vyšetření	47
4.3	Předoperační příprava	48
4.4	Perioperační péče – ERAS, GDT	49
4.5	Časná diagnostika nitrobršních pooperačních komplikací	50
4.6	Léčba pooperační abdominální infekce	51
4.7	Operační revize s ohledem na riziko abdominální katastrofy	51
4.8	Odstranění zdroje peritonitidy	52
4.9	Toaleta břišní dutiny	52
4.10	Laparostomie	53
4.11	Perkutánní drenáž břišní dutiny	54
5	Parenterální výživa při abdominální katastrofě (<i>Pavel Vyroubal</i>)	55
5.1	Indikace parenterální výživy	55
5.2	Rozdělení parenterální výživy	55
5.3	Složení parenterální výživy	57
5.3.1	Energie	57
5.3.2	Cukry	58
5.3.3	Tuky	58
5.3.4	Aminokyseliny	59

5.3.5	Tekutiny a minerály	60
5.3.6	Mikronutrienty	61
5.4	Stabilita roztoků parenterální výživy	61
5.5	Nutriční podpora	62
5.5.1	Nutriční podpora v akutní fázi nitrobršší katastrofy	62
5.5.2	Nutriční podpora v chronickém stadiu nitrobršší katastrofy	64
6	Komplikace parenterální výživy (Jakub Víšek)	67
6.1	Akutní komplikace spojené s podáváním parenterální výživy	67
6.1.1	Hypoglykemie	67
6.1.2	Hyperglykemie	67
6.1.3	Overfeeding	67
6.1.4	Iontové dysbalance	68
6.2	Chronické komplikace spojené s podáváním parenterální výživy	68
6.2.1	Hepatopatie	68
7	Refeeding syndrom (Jan Maňák)	69
7.1	Definice a patofyziologie refeeding syndromu	69
7.2	Klinický obraz	69
7.3	Léčba	70
8	Cévní přístupy u pacientů s abdominální katastrofou (Jakub Víšek)	73
8.1	Periferní žilní katétr	73
8.2	Centrální žilní katétr	73
9	Katétrové infekce (Jakub Víšek)	77
9.1	Problematika katétrových infekcí	77
9.2	Patofyziologie katétrových infekcí	77
9.3	Diagnostika katétrových infekcí	78
9.4	Léčba katétrových infekcí	78
9.5	Prevence katétrových infekcí	78
10	Enterální výživa (Jakub Víšek)	81
10.1	Indikace enterální výživy	81
10.2	Kontraindikace enterální výživy	81
10.3	Typy a způsoby použití enterální výživy	81
10.4	Složení enterální výživy	82
10.5	Specifika enterální výživy u pacientů se syndromem krátkého střeva	82
10.6	Způsoby podávání enterální výživy	82
10.7	Komplikace spojené s podáváním enterální výživy	83
11	Lokální ošetřování ran (Luboš Sobotka)	85
11.1	Základní principy hojení ran	85
11.1.1	Definice rány	85
11.1.2	Fáze hojení rány	86
11.2	Lokální a systémové vlivy zhoršující hojení rány	87
11.3	Komplexní přístup k léčbě komplikované rány	88
11.3.1	Zajištění lokálních podmínek pro hojení rány	88
11.3.2	Zajištění systémových podmínek pro hojení rány	91
11.3.3	Holistický přístup k hojení rány u abdominálních katastrof	92
11.4	Praktické aspekty léčby ran spojených s abdominální katastrofou	92

12	Biochemická a další laboratorní vyšetření u abdominálních katastrof (Radomír Hyšpler, Alena Tichá)	95
12.1	Markery zánětu	95
12.1.1	Krevní obraz	95
12.1.2	C-reaktivní protein	95
12.1.3	Prokalcitonin	95
12.1.4	Interleukin 6	96
12.1.5	Další markery zánětu	96
12.2	Markery orgánových postižení	96
12.2.1	Diagnostika krvácení do gastrointestinálního traktu	96
12.2.2	Vyšetření tekutiny z drénů	96
12.3	Markery anabolicko-katabolického stavu	97
12.3.1	Albumin	97
12.3.2	Prealbumin	97
12.4	Vyšetření užívaná k monitorování léčby	97
12.4.1	Stanovení lékových koncentrací	97
12.4.2	Monitorování pacienta na celkové parenterální výživě	97
12.5	Odběry	98
13	Radiologické zobrazovací metody při abdominálních katastrofách (Petr Dvořák, Petr Hoffmann, Radka Dvořáková)	99
13.1	Radiologické zobrazovací metody – použití podle indikace	104
13.1.1	Časné pooperační komplikace	104
13.1.2	Dehiscence anastomóz a sutur stěvních stěn	104
13.1.3	Krvácení	104
13.2	Mapování před rekonstrukční operací	109
13.2.1	Kontinuita GIT, délka střeva, přítomnost, lokalizace a délka stenózy	109
13.3	Píštěle	113
13.3.1	Zevní píštěle	113
13.3.2	Vnitřní píštěle	113
13.4	Perkutánní intervenční výkony	118
14	Specifika antibiotické terapie u abdominálních katastrof (Lenka Ryšková)	123
14.1	Etiologická agens nitrobršňní infekce	123
14.2	Mikrobiologické podklady pro výběr adekvátní antibiotické terapie	123
14.3	Antibiotická terapie	124
14.3.1	Empirická antibiotická terapie	124
14.3.2	Cílená antibiotická terapie	125
14.3.3	Délka trvání antibiotické terapie	125
15	Léčba bolesti u abdominálních katastrof (Jana Hrubešová)	127
16	Úskalí farmakoterapie u pacientů se syndromem krátkého střeva (Martina Novosadová, Jan Melek, Irena Štenglová Netíková)	129
16.1	Patofyziologie syndromu krátkého střeva	129
16.2	Klinicko-farmaceutická rozvaha u pacientů se syndromem krátkého střeva	129
16.2.1	Cesty podávání léčivých přípravků	130
16.2.2	Farmakokinetika léčivých přípravků	130
16.2.3	Podávání léčivých přípravků do sondy	131
16.3	Titrace dlouhodobé medikace a suplementace	133
16.4	Žaludeční hypersekrece	133

16.5	Syndrom bakteriálního přerůstání	134
16.6	Průjem	134
16.7	Hepatopatie	135
17	Přístup k hyperglykemii při podávání parenterální a enterální výživy (Martina Lášticová)	139
17.1	Kontrola glykemie u pacientů na enterální a parenterální výživě	139
17.1.1	Režim výživy	139
17.1.2	Strategie léčby inzulinem	140
17.1.3	Kontinuální monitorování glukózy a podávání inzulinu inzulinovou pumpou s hybridním/uzavřeným okruhem	141
17.2	Kompatibilita, stabilita a dostupnost inzulinu ve vacích parenterální výživy	141
18	Psychologická péče o dlouhodobě hospitalizované (Patrik Lička, Pavlína Košťálová)	143
18.1	Dlouhodobá hospitalizace z psychologického hlediska	143
18.2	Doporučený postup psychologické intervence u pacientů s kritickým onemocněním	144
18.3	Rozhovor s pacientem	145
19	Operační řešení abdominálních katastrof (Tomáš Dušek)	149
19.1	Chirurgická léčba akutní fáze břišní katastrofy	150
19.1.1	Laparotomie a revize břišní dutiny	150
19.1.2	Resekce nebo jiné adekvátní ošetření orgánu či jeho části	150
19.1.3	Důkladná drenáž břišní dutiny	151
19.1.4	Ponechání open abdomen	151
19.2	Rekonstrukční fáze břišní katastrofy	153
19.3	Rekonstrukční operace	154
19.3.1	Resekce tračníku	155
19.3.2	Rekonstrukce břišní stěny	155
20	Paliativní léčba abdominálních katastrof a etické aspekty (Eduard Havel)	157
20.1	Terapeutické cíle a komplikace léčby abdominálních katastrof	157
20.2	Paliativní péče o nemocné s abdominální katastrofou	159
21	Stomie (Zuzana Kučerová)	161
21.1	Druhy stomií	161
21.2	Ošetřování stomií	162
21.3	Aplikace stomické pomůcky	163
21.4	Srkací drenáž	166
21.5	Výživa do stomie	166
21.6	Péče po propuštění	167
22	Rehabilitace u abdominálních katastrof (Ivan Vařeka)	169
22.1	Cíle rehabilitace	169
22.2	Metody, postupy a techniky rehabilitace	170
23	Dieta u pacientů po břišních katastrofách (Jaroslava Pavlíčková)	173
23.1	Sipping a první fáze realimentace	173
23.2	Bezezbytková dieta	174
23.3	Technologická úprava stravy a výběr potravin	174
23.4	Vzorový jídelníček pro pacienty s dietou č. 5 – bezezbytková dieta	175
23.5	Chrononutriční dieta u pacientů po břišních katastrofách	176

Závěr	179
Přehled použitých zkratk	181
Rejstřík	185
Souhrn	191
Summary	192